

A mosaic depicting the Holy Family. At the top is the Virgin Mary with a halo, looking down. Below her are the infant Jesus and the young John the Baptist, both with halos. The infant Jesus is on the left, holding a cross, and John the Baptist is on the right, holding a lamb. The mosaic is made of small tiles in various colors, including gold, red, and brown. The background is a mix of white and gold tiles.

imago divina

**KAPELA
DOMA V TINJAH**

Imago divina – božja podoba

V srečanju s Ti človek zasluti svoj lastni jaz

V srečanju z Bogom človek spozna, da je božja odpodoba

Človek naj bi bil »zrcalo« ljubezni Troedinega Boga

K O L O F O N :

IZDAJATELJ : Katoliški dom prosvete Sodalitas v Tinjah

Probsteiweg/Proštijska pot 1 | 9121 Tainach/Tinje

ZALOŽNIK: Mohorjeva, ISBN: 978-3-7086-0969-0

T: 0043 (0)4239 | 2642 | F: 0043 (0)4239 / 2642-76

E: office@sodalitas.at | www.sodalitas.at

ODGOVOREN ZA VSEBINO: Jože Kopeinig

SLIKE: Norbert Wohlgemuth

OBLIKOVANJE: ilab crossmedia, www.ilab.at

Tisk: Mohorjeva tiskarna, Vetrinj

2. izdaja, september 2017

Posojilnica Bank eGen,

IBAN: AT73 3910 0000 0431 1973 | BIC: VSGKAT2K

Sodalitas Katholisches Bildungshaus/Kat. dom prosvete

9121 Tainach/Tinje

imago divina

**KAPELA
DOMA V TINJAH**

OLTARNI KRIŽ Z ZMAGOSLAVNIM JAGNJETOM SREDI NEBEŠKEGA JERUZALEMA

JOŽE KOPEINIG

Čar lepote in žar duhovnosti

Čudeži se počasi rojevajo. Več dolgih let sem čakal, da bo svetovno znani teolog in umetnik p. Marko Rupnik DJ s svojo preizkušeno skupino umetnic in umetnikov ter s svojimi teološkimi zamislimi in umetniško govorico oblikoval in obogatil tinjsko kapelo.

Tudi dosedanja kapela je s svojimi meditacijskimi motivi močno nagovarjala molivke in molivce. A želeli smo dati Domu in njegovemu poslanstvu še nove in dodatne dimenzije.

V preddverju kapele nas nagovarjajo motivi, ki se nanašajo na sv. evharistijo in nas duhovno pripravljajo na obhajanje sv. maše.

Ti motivi, ki so delo umetnice Barbare Möseneder, so krasili prejšnji tabernakelj.

Korak naprej obstojimo pred izvirnim izvodom Dalmatinove biblije, prvega protestantskega prevoda celotnega Sv. pisma v slovenščino.

Iz preddverja stopimo v kapelo, v božji hram, kjer oznanjamo in poslušamo Božjo besedo in obhajamo sv. evharistijo.

Ko je sedaj sveti papež Janez Pavel II. ob začetku svojega pontifikata razglasil slovanska apostola sv. Cirila in Metoda za sozavetnika Evrope, je to pomenilo za nas, da moramo

SREČANJE TROEDINEGA BOGA Z ABRAHAMOM IN SARO

MARIJIN „ZGODI SE!“ DELO AKAD.
KIPARJA FRANCETA GORŠETA

kot hiša dialoga med slovensko in nemško govorečo Koroško in kot most med slovensko in germansko kulturno tradicijo to upodobiti tudi na častnem mestu doma, to je v kapeli.

Gospa Sveta z grobom sv. Modesta, apostola Karantanije, ki je oznanjal evangelij našim prednikom, ter Krka s sveto Hemo, zavetnico naše škofije, ki je delovala tako na sedanjem Koroškem kakor tudi v današnji Sloveniji, ter blaženi škof Slomšek, ki je 13 let živel na Koroškem, študiral v celovškem semenišču in bil posvečen v duhovnika v celovski stolnici, vsi trije so upodobljeni v novi kapeli kot evangelijski pričevalci med našimi predniki.

Časten in hvaležen spomin smo namenili tudi svetnici in svetniku najbližjega okolja, sv. Lihardi iz Kamna, in njenemu sinu sv. Albuinu, škofu v Briksnu.

Svetniki so največji dobrotniki človeštva, graditelji mostov med narodi in živi zgledi krščanske vzajemnosti prek vseh geografskih, narodnostnih in jezikovnih mej.

Ohranili smo kompozicijo križevega pota z Marijinim kipom, delo globoko vernega kiparja prof. Franceta Goršeta.

Marijina podoba je zame ena izmed najboljših upodobitev Marijine drže: Fiat – »zgodí se mi po Tvoji besedi«, ali tudi matere, ki sredi odrešenjske zgodovine vztraja v svoji poslušnosti in veri pod križem, dokler se tudi njej ne razodene vstajenjski smisel Jezusovega trpljenja in njegove smrti.

Na zadnji steni nas nagovarja slej ko prej preproga umetnice Barbare Möseneder, ki

nas s svojim motivom Emavs vabi, da se tudi mi na vseh poteh razočaranj, dvomov ali brezupnosti zavedamo, da je VSTALI vedno z nami!

O glavnem motivu tinjske kapele preberite misli umetnika p. Marka Rupnika DJ samega, ki je s tem oltarnim mozai-
kom ustvaril nekaj edinstvenega in je tudi prvič dal biblič-
nemu sporočilu srečanja Troedinega Boga z Abrahamom
in Saro nove vsebinske in umetniške poudarke.

Tinjska kapela, ena izmed več ko 150 velikih cerkva in ka-
pel, ki jih je umetnik p. Marko Rupnik DJ teološko zasno-
val in umetniško obogatil, je prav gotovo poseben biser tis-
te lepote, o kateri pravi Dostojevski, »da bo LEPOTA rešila
svet«, lepota namreč, ki je vzajemni izraz vsega dobrega in
plemenitega, ki izvira iz Boga ter nagovarja vsakega člove-
ka v globini duše in srca.

Tinjska kapela je žlahten odsev in osrečujoča slutnja
LEPOTE, ki je BOG!

Umetniku in njegovi skupini smo iz srca hvaležni za ta sve-
tilnik lepote in duhovnosti, a prav tako vsem dobrotnicam
in dobrotnikom za njihove obiske in potrebno nadaljnjo
podporo!

PLAMENI ALI JEZIKI – SIMBOL SV. DUHA – (P. MARKO RUPNIK)

PREPROGA Z MOTIVOM EMAVS (BARBARA MÖSENER)

P. MARKO RUPNIK DJ: NA NASLEDNJIH STRANEH SO POSAMIČNI PRIKAZI
CELOTNE MOZAIČNE SLIKE

Gospod življenja je en sam

Mozaik tinjske kapele nam zariše svetopisemski dogodek: obisk treh angelov pri Mamrejevem hrastu. Trije sveti gostje so Abrahamu napovedali, da bo dobil sina. Sara temu še ne verjame, zato se zasmije, vendar ta smeh ni iz podlosti, pač pa izraža dramo človeškega življenja, ki kljub vsej dobri volji in kljub vsej svoji ljubezni ne zmore dati življenja. Gospod življenja je en sam.

Ta dogodek nam odpira večplastno sporočilo. Prvo je gotovo to, da Bog pride v goste k človeku, postane njegov gost. Človek je bitje, ki je ustvarjeno po podobi Boga, se pravi po podobi odnosov, saj je Bog občestvo treh svetih Oseb. Sprejemanje in odprtost sta torej temeljni drži človeka. Ko Abraham sprejme in pogosti te tri obiskovalce, sprejme Boga, s tem pa uresniči tudi svojo lastno identiteto.

Druga plast sporočilnosti pa je zajeta v tem simboličnem številu tri. K Abrahamu pridejo

trije gostje in že staro krščansko izročilo je v tem prepoznalo najizrazitejši svetopisemski dogodek, v katerem se Bog razodeva kot edinnost, kot občestvo svetih treh Oseb. Bog se razodene kot občestvo, kot ljubezen, ki združuje tri Osebe na tako dokončen in neuničljiv način, da je to en sam Bog.

Ena najznamenitejših upodobitev Svete Trojice je gotovo Rubljovova ikona iz 15. stoletja. Ta mozaik upošteva temeljne stvari tega velikega ikonografskega izročila, vendar smo skušali podobo likovno razpeti na tak način, da se zarišejo in razkrijejo še drugi teološki poudarki, ki se mi zdijo za današnji čas izredno pomembni tudi zato, ker se kapela nahaja v tem koroškem obmejnem prostoru.

Vrstni red angelov je tak kot pri Rubljovu, se pravi, na levi je Bog Oče, sredinski angel je Sin, zadnji pa Sveti Duh. Angel, ki predsta-

vlja Boga Očeta, je zakrit s svojim krilom, tako da vidimo samo njegovo oko. To nas spomni tudi na srednjeveško izročilo, ki je upodabljalo Boga Očeta kot oko, kajti vse, kar obstaja, je sad Očetove vizije. To je tisti »načrt«, o katerem govori Pavlovo pismo Efežanom, se pravi vizija Boga Očeta nad vsem, kar obstaja, kar živi. Oče je obrnjen z leve proti desni; s tem je nakazano, da je to začetek. Grški očetje so vedno učili, da vir edinosti Svete Trojice ni to, da imajo vsi isto naravo, ampak to, da je Oče s svojo očetovsko ljubeznijo počelo vsega, tudi počelo edinosti same Svete Trojice. Ta trinitarni personalizem je izrednega pomena za nas kristjane. Edinost torej ni utemeljena na »nečem«, ampak na osebni ljubezni Boga Očeta. Se pravi, da imajo vse stvari svoj začetek in svoj obstoj pri Očetu. Zato smo želeli pokazati na ta veter, ki napolnjuje Očetov plašč in gre proti Sinu in Svetemu Duhu. Veter je simbol življenja. Vse se začne pri Očetu. Počelo edinosti vsega ni kakršenkoli bog, ni neka absolutna ideja, ampak Oče.

Na desni strani pa vidimo Svetega Duha, ki je obrnjen k Očetu. Val vetra v plašču Svetega Duha veje k Sinu, Sinov plašč pa se obrača k Očetu. Se pravi: pri Očetu se vse začne, v Svetem Duhu se vse stvarstvo giblje k učlovečenju Sina, vse se posinovlja v Sinu in se tako vrača k Očetu.

Tudi ples kril ni slučajen. Ples kril pravzaprav razodeva polnost življenja. Ta krila se v nekem ritmu prepletajo, srečujejo in objemajo svet ter govorijo o polnosti življenja, ki kipi iz Svete Trojice in se prelija v nenehnem procesu stvarjenja, ki se dopolnjuje v procesu odrešenja. Oče je počelo edinosti med stvarjenjem in odrešenjem.

Tudi barve so zelo pomembne. Oče je rdeč in belo-zlat. Ko so kristjani sprejemali barve v svoje izročilo, v svojo teologijo in bogoslužno umetnost, so v rdeči barvi videli, prepoznali barvo Boga. Rdeča barva nas namreč spomni na kri, v tretji Mojzesovi knjigi pa piše, da je življenje vsakega živega bitja v krvi. Življenje je v krvi, ker pa življenje pripada Bogu, kri spominja na Boga.

Zato je rdeča barva Boga. Središčna podoba Sina je rdeča in modra. V modri barvi so kristjani prepoznali barvo človeka, ker je človek edino ustvarjeno bitje, ki hodi pokončno in gleda v nebo. Sveti Duh pa je bel in zlat, kajti bela barva je najbolj ponižna barva. Bela barva nima nobene svoje moči, njena moč je v tem, da daje moč in identiteto drugim barvam. Tako je tudi Sveti Duh, kot pravi Bulgakov, najbolj ponižna od Božjih oseb, ker je ves čas v nekem procesu izpraznjenja zato, da razodeva Očeta, da razodeva Sina, da blagoslavlja stvarstvo, da oplaja življenje vsega človeštva. Ves čas je v službi nekoga drugega.

Sredinski angel gleda nas, saj predstavlja Sina, ki je postal človek in se lahko s človekom sreča iz oči v oči. Vendar Očetovo kri lo delno zakriva njegovo desno oko, s čimer je nakazano, da to oko ves čas zre tudi Očeta. Med Očetom in Sinom je večni živ odnos. Jezus in Oče sta eno. Sin torej gleda nas in Očeta. In z isto ljubeznijo, s katero ljubi Očeta, ljubi tudi nas; z isto ljubeznijo, s katero prevzema in večno posreduje božjo naravo, posreduje tudi človeško naravo. Božjo naravo posreduje tako, da ji vtisne pečat sinovske ljubezni. Prav tako pa tudi človeški naravi vtisne sinovski pečat. Z isto ljubeznijo, s katero ljubi Boga, torej ljubi vsakega človeka.

Sveti Duh je edina od treh svetih Oseb, ki se nam v celoti razkriva, še več, delno jo celo prekriva Abraham, kajti Duh je tisti, ki daje človeku delež pri tem Božjem življenju.

Tudi roke so teološko zelo pomenljive. Mi poznamo Očeta samo preko njegove roke, se pravi preko tega, kar je storil: preko stvarjenja in odrešenja. In tukaj je podoba roke, ki nas iz nebes blagoslavlja v Sinu z vsakršnim duhovnim blagoslovom (prim. Ef 1,3). Roka Očeta, ki blagoslavlja, se namreč prekrije z roko Sina, ki kaže na Očeta. S tem postane jasno, da je blagoslov, ki ga mi prejemo od Boga Očeta, tisto življenje, ki nas dela za sinove, nas posinovlja in nas v Sinu vrača spet k Očetu. Blagoslov je v tem, da poznamo Očeta. Osebe pa lahko spoznamo samo v odnosih, zato

je problematično, če se naša teologija omeji samo na kristologijo, kajti Kristusa ne moremo spoznati brez Očeta in Svetega Duha.

Kristus tudi z drugo roko kaže na Očeta, hkrati pa s tem pokaže na rano, ki jo delno že zaslutimo na njegovih prsih. Gre za rano, iz katere se bo rodilo novo človeštvo. Tudi s tem se pokaže enotnost med stvarjenjem in odrešenjem.

Sveti Duh drži v roki simbol veličastva – žezlo s triperesno deteljico, simbol Svete Trojice. Z drugo roko pa tudi on blagoslavlja, saj jo polaga nad darove kruha in mleka, ki ju Abraham ponuja tem gostom. S to kretnjo je že nakazana epikleza, se pravi bogoslužna molitev Cerkve, ki prosi, naj Oče pošlje svojega Duha, da spremeni naše darove v Kristusovo telo oziroma nas same v Kristusovo telo. Epikleza ima dvojno razsežnost: kruh spremeni v Kristusovo telo in tiste, ki uživajo ta kruh, prav tako spremeni v Kristusovo telo. Kristus je upodobljen tako, da prihaja k nam, stopa naravnost na oltar, kjer pride do spreminjenja, ki je sad epikleze. Miza, na kateri bodo ti trije gostje jedli, je tako dejansko oltar. Gre za preskok iz konkretnega dogodka v večnostno razsežnost, kar pomeni, da je ta oltar ves čas povezan s tem dogodkom. To, kar se razodeva v tem dogodku pri Mamrejevem hrastu, se ves čas uresničuje na oltarju.

Na oltarju sta dva svečnika v obliki jajca. V kriptah starih bazilik so bile luči pogosto izdelane iz nojevih jajc, kajti jajce je simbol Kristusovega vstajenja, tiste Luči, ki več ne ugasne. In to jajce je položeno na prstan, saj je Gospod tudi Ženin, ki je človeštvo iztrgal iz teme in ga združil z Lučjo.

Na prednji strani oltarja je križ, ki ima obliko napetega jadra in je torej »križ Duha«, sredi križa pa je upodobljen nebeški Jeruzalem z velikonočnim, zmagovalnim Jagnjetom. Evharistija, ki se obhaja na oltarju, nas namreč poveže s to večnostno razsežnostjo osmega dne, s tisto zlato cesto v 22. poglavju Razodetja, kjer je zbrano celotno Kristusovo telo. To, kar je v tem starozaveznem dogodku upodobljeno kot predpoda, se v Kristusu uresniči, namreč polnost življenja v Bogu.

Pomenljivo je tudi ozadje: za srednjim angelom je Mamrejev hrast jasno zarisan v podobi križa, kar nam spet pomaga prepoznati v tem liku Kristusa. Za levim angelom (skrajno levo) je Očetova hiša, v kateri je veliko bivališč in v kateri nam je Kristus pripravil prostor. Zato smo naredili hišo tako, da se vidi, da je v njej veliko prostora. Za desnim angelom (skrajno desno) pa vidimo goro, in v to goro je vključen tabernakelj, kajti gora je kraj razodevanja in spoznanja Boga, Boga pa ne moremo spoznati, če nam tega spo-

OLTARNI MOTIV S TABERNAKLJEM

V ZAČETKU JE BILA BESEDA

znanja ne posreduje Sveti Duh. Ta je Gospod, ki daje življenje in vliva v naša srca Očetovo ljubezen (prim. Rim 5,5). Na tabernaklju vidimo štiri križe v spomin na štiri evangelije, ki nam razodevajo to odrešenijsko zgodovino v osebi Jezusa Kristusa, zato je na levi strani vrat podoba Kristusa z Veronikinega prta, se pravi t. i. »Nerukotvornij«, obličje, ki ni narejeno s človeškimi rokami, ampak ga je Gospod sam vtisnil. Na desni strani pa je obličje Božje Matere, ki kaže na Sina. Marija je v ikonografiji tudi podoba Cerkve, ki kaže na Kristusa. Ko častimo Kristusovo telo v Najsvetejšem, se zavedamo, da smo tudi mi sami del Kristusovega Telesa, ki je Cerkev. Ko kristjan pri svetem obhajilu prejme Kristusovo telo – pravi sv. Avguštin –, duhovnik tudi njemu reče »Kristusovo telo«, on pa odgovori z »Amen«, kar pomeni »Da, to sem«.

Ustavimo se še pri Abrahamu in Sari. Lik Abrahama se v drži in koraku prekriva z likom Svetega Duha, ki je najbolj dinamična od treh Oseb in nas usmerja k Očetu in Sinu. Sara pa ravno prihaja iz šotora in se z roko, s katero je odmaknila šotorsko krilo, pravzaprav dotakne angelovega krila, kajti desno krilo desnega angela je narejeno tako, da se nadaljuje v šotorsko blago. S tem ko Sara odmakne šotor, da bi stopila ven, hkrati že stopa pod okrilje Svetega Duha, Gospoda, ki daje življenje, kajti Sara bo postala mati. V Stari zavezi so nerodovitni pari zelo pomembni, ker razodevajo, da življenje pripada samo Gospodu in da človek, kar zaveda življenje, ne more čisto ničesar storiti.

Kadarkoli si človek hoče sam zagotoviti življenje, pride do tragedije.

V tem apsidnem dogodku se torej razodeva ljubezen Svete Trojice – Boga Očeta in Sina in Svetega Duha – in ta ljubezen se odpira človeku, odpira se v cerkev-Cerkev, Cerkev pa pomeni občestvo odrešenih v Kristusu, se pravi Kristusovo telo, ki postane univerzalno.

Abraham je prejel obljubo, da bo oče mnogih narodov, zato je zanimivo, da smo tu upodobili svetnike iz raznih narodov: Benedikta kot začetnika močne evangelizacije Evrope, Cirila in Metoda, ki sta upodobljena tako, da se njuni očesi strneta v eno samo oko. Nad njima je Janez Pavel II. kot tisti, ki je odprl novo obdobje za evangelizacijo Evrope. Za njimi sta Albuin in Liharda, svetnika iz teh krajev. Na drugi strani pa vidimo Modesta, ki je krščeval Slovence, pa sveto Emo in Slomška kot predstavnika Slovencev, da lahko rečemo, da je tudi slovenski narod vključen v Kristusovo telo in Kristusovo kri.

BOG OČE BLAGOSLAVLJA PO SINU IN
SV. DUHU

SPREDNJA IN HRBTNA STRAN KRIŽA NA OLTARJU. DELO UMETNICE BARBARE MÖSENER

Obrniti se, da bi videli Božje veličastvo

Pri vstopu v to kapelo občutimo, da smo obdani z izžarevanjem, s trdom in skrbnostjo položenih kamenčkov v mozaiku.

Kdor pride v to kapelo, se ob pogledu na stensko preprogo spomni, da je na poti v Emavs, da ta pot prebudi vprašanja. Zgodbo o Emavsu pa lahko človek nosi tudi v srcu. Tako ve, da se mora obrniti.

Ko človek torej vstopi v to kapelo, se spomni, da se mora obrniti, da mora spremeniti svojo smer in takoj, ko človek spremeni svojo smer, se odpre nebo – globok simbol za naše življenje. Moramo se obrniti, da bi videli Božje veličastvo.

Kdor se obrne v tej kapeli, ga sreča Sara, Abrahamova žena. Sara nas spomni na to, da nas obračanje k svetemu odpre. V mozaiku je to ponazorjeno. Sara odpre šotor in mi smo povabljeni stopiti k Svetemu.

Včasih morda v tej kapeli ne bo nikogar, ki bi razložil biblično uprizoritev. Tedaj sme člo-

vek vstopiti, se usesti in reči: »Lepo!« Lepo – ta nebesa, ki se tukaj odpirajo.

Ker je Jezus Kristus vstal, se je zgradil ta prostor. Če Kristus ne bi vstal, vsega tega tukaj ne bi bilo, tudi Vi ne bi bili tukaj in jaz tudi ne. Vera je zgrajena na vstajenju.

Zlata barva nas spominja na plamen velikonočne sveče. Velika noč je obzorje, pred katerim živimo. Ne moremo nazaj v čas pred Jezusovim vstajenjem. Tudi Abraham je šel pred nami v vstajenje. Je Božji prijatelj – tako je imenovan v Svetem pismu.

V Zaharijevi pesmi se spominjamo očeta vere – Abrahama. Ko zjutraj vstopimo in molimo Zaharijevo hvalnico, mislimo na Abrahama, Božjega prijatelja, s katerim je Bog za vedno v zavezi. V tej zavezi bomo vzeti v Božji šotor.

V vstopni pesmi smo zapeli »Glej, stavba čudovita se dviga do neba.« Nekoč je bila v pesmi kitica: »Že divja nad zidovi vihar v divji

jezi, hiša bo to preživela, stoji na trdnih temeljih.« Te kitice več ne najdemo v pesmi. Zdaj se glasi: »Glej šotor tu na zemlji si Bog postavil je, v njem v skrivnih on podobah nam vedno blizu je.«

Stopiti smemo v Božji šotor in spomnili se bomo, da praznujemo z nebeško Cerkvijo. Vsako evharistično praznovanje je odprtje nebes, je praznovanje z nebeško Cerkvijo – zato so sveti tukaj med ljudstvom. Nebeška Cerkev je poleg z vsemi svetimi možmi in ženami, ki so pred nami živeli vero. Te velike svetniške osebnosti dajejo veri v naši deželi obraz in so za ljudi v tej regiji in preko nje postale blagoslov.

Zdi se mi lepo, da na današnji dan, ko praznujemo obletnico nove maše blaženega Antona Martina Slomška, ki je tukaj predstavljen, blagoslovljamo oltar v tej kapeli. Na drugi strani vidimo papeža Janeza Pavla II., ki je med tem že bil razglašen za blaženega (op.: sedaj je razglašen že za svetnika). Eden blaženi je drugega razglasil za blaženega in sedaj se oba tukaj gledata v višini oči.

Obe veliki osebnosti iz naše bližnje zgodovine nas obdajata in sedaj spadata v krog svetnikov.

V času, ko postaja svet vse bolj globalen, je papež Janez Pavel II. dejal: »Posameznik lahko spremeni svet«. Mnogo ljudi je razglasil za blažene ali svetnike. Tako je želel svetu pokazati, da posamezni duhovni velikani lahko spreminjajo svet.

Ko človek pride sem, ga svetniki vzamejo na rame in ga vodijo, vzamejo ga s seboj v sveti prostor.

V sredini kapele vidimo Kristusa, njega, ki nosi celoten kozmos. Modra barva je simbol za kozmos. Kristus nosi kozmos v sebi. Kozmos, ki je ranjen, ker nosi znamenja ran, kri. Rdeča barva nas napoti na to: Kozmos je ranjen v Jezusu.

Od njegovega Očeta postane to gesta blagoslova, ki se razširja nad darove, ki se spreminjajo na oltarju.

Abraham je pri nas, oče verujočih, in Sara tudi. Da to tako navzoče čutimo, nam omogoča moč Svetega Duha. Pri Abrahamu in Sari se prepozna Sveti Duh, ki ohranja v življenju in v spominu, kar se zgodi na oltarju. Zelo sem hvaležen, da v »letu vere« blagoslovljamo to kapelo. Zna se zgoditi, da mnogi mislijo, da je vera v naši deželi postala stara in kdo ve, ali se bo prenesla v prihodnost. Če mi takrat rečemo: »Bog, pridi k nam kot takrat k Abrahamu,« takrat bo imela vera, ki je postala stara, v Evropi še prihodnost.

Sara je dobila od Boga potomstvo. Bog ji je dejal: »Zagotavljam ti prihodnost.« Sama si tega ne bi mogla zagotoviti, to ji je bilo podarjeno. Prihodnost nam je podarjena, če vstopimo v Božji šotor in se učimo od Boga vdihovati upanje, da bi podarjali življenje. To je zelo pomemben pogled na cerkev v naši deželi in tako ima rektor Kopeinig prav, ko reče: »To je svetišče, ki pošilja močne žarke v našo deželo.«

Zgodi se srečanje z Jezusom, z Bogom, s Svetim Duhom, če ljudje vstopijo sem, kjer jim je ponujeno, da s svojim Bogom lahko živijo gostoljubnost.

MOTIV OLTARNE SLIKE: SV. DUH SPREJEMA IN SPREMINJA DAROVE ABRAHAMA IN SARE

Jezus je zaupal Zaheju: »Ti si lahko ljubeč.« Ni rekel: »Zahej, pridi, zdaj morava govoriti o tvojem življenju,« ampak je dejal: »Zahej, pridi, lahko mi ponudiš gostoljubje. Lahko me povabiš k sebi in lahko mi pokažeš, da ljubiš.« In zaradi tega zaupanja je Zahej postal velikodušen.

Tvoje življenjsko delo je, dragi gospod rektor, da to danes doživljamo in zato razumem tvojo ganjenost v tvojem pogledu. Tudi sam sem ganjen, ker doživljam tvojo predanost, tvoj »tukaj sem«, tvoja neutrudljiva srečanja z ljudmi, da bi jim posredoval globine naše vere tudi s to čudovito kapelo.

Najgloblji pomen je: Bog na koncu koncev ni viden – to je nekaj posebnega na sliki, da pri Bogu Očetu vidimo le eno oko. Prikrto nas

dela radovedne in nas pripelje na sled iskanja Boga.

Mogoče najdemo tako Božjo podobo na Jezusovem obrazu ali pri Svetem Duhu ali na nekom, ki pride k evharistiji. Tako tega Jezusa sprejmemo vase in ga nosimo, kot nas spominja Marija na tabernaklju: ona je bila prvi tabernakelj in prva monštranca, ki je nosila Jezusa.

Da je Marija naslikana na tabernaklju, je zelo močen simbol. Spominja nas: Marija ga je prva nosila pod srcem in nato nam je dana evharistija, da smo tudi mi tabernakelj in monštranca.

Ta kapela je program. Ta kapela je oznanjevanje!

Zahvaljujem se umetniku p. Rupniku in

vsem, ki so z njim delali. S tem, da je tukaj videti njegov rokopis, smo povezani s svetovno Cerkvijo na mnogih krajih, kjer je že ustvarjal, z Lurdom, z Rimom, s škofijsko hišo v Beogradu. Nanizani smo v biserni ogrlici drugih cerkva in kapel, kjer je vidno njegovo delo. Tako spoznavamo: Tukaj v Tinjah je navzoča svetovna cerkev.

Ta kapela mora biti prežeta z molitvijo. Človek se mora, če pride v Tinje, na novo naučiti gledati, v tej kapeli se na novo obrniti k Bogu in zaupati, da stoji pred Božjim šotorom tako rekoč pri vratih nebeškega Jeruzalema.

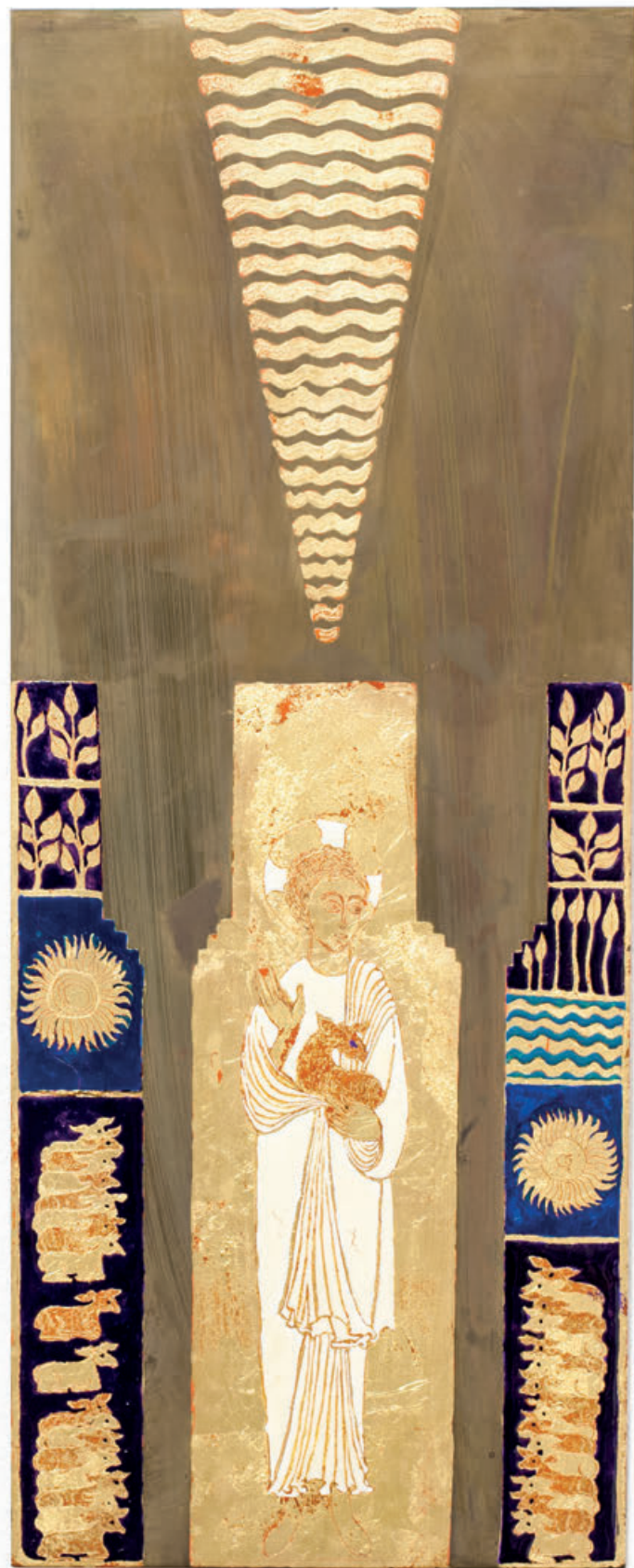
To je tukaj na stenah spet jasno, prav tako je vidno v majhnih simbolih in v oltarju, kjer je Jagnje Božje v sredini svetega mesta.

Potopimo se v evharistijo, v nebeški Jeruzalem na pragu večnega sijaja, ki ga prav ta kapela izžareva tudi brez električne luči.

V globoki hvaležnosti tebi, dragi rektor Jože Kopeinig, za tvojo neutrudno skrb, da se tukaj ustvari nekaj, pred čimer ljudje rečejo: »Lepo.« To je najbrž ena izmed najlepših oznak našega Boga. Ni samo dober in resničen – Bog je lep! Njegova lepota naj bi nam podarila neminljivo luč.

MOTIVI IZ SVETEGA PISMA, KI SE
NANAŠAJO NA SV. EVHARISTIJO
DELO UMETNICE BARBARE
MÖSENER

SV. PAPEŽ JANEZ PAVEL II., ZAVETNIKI EVROPE: SV. BENEDIKT, SV. CIRIL
IN METOD

Evropska kapela v domu prosvete Sodalitas v Tinjah

»Evropska kapela« z upodobitvijo svetnikov in svetnic ter dveh blaženih postavlja v središče motrenja jedro krščanske vere, ljubezen do Boga, do bližnjega in samega sebe.

Papež Janez Pavel II. (20., 21. stol.)

Najpomembnejši »duhovni voditelj« (E. Wiesel), Karol Jožef Wojtyła (1920-2005), je po skoraj 27 letih papeževanja zapustil markantne svetovno- in cerkvenopolitične sledove. Kakor v življenju je tudi ob koncu zemeljskega bivanja kazal osebno dostojanstvo in ponos. Prvič v zgodovini so verniki in neverujoči, katoličani in muslimani, hindujci in judje, evangeličani in budisti žalovali za papežem, za dobrim človekom in graditeljem mostov. Ni se bal prihodnosti, ni kazal strahu pred državnimi in družbenimi sankcijami, ko je ponosno povedal: »Odprite vrata za Kristusa na široko.« Zavzemal se je za svobo-

do, človekovo dostojanstvo in za uveljavitev človekovih pravic. Za Evropo in za Katoliški dom prosvete v Tinjah so pomembne besede Janeza Pavla II.: »Evropa mora dihati z obema pljučnima kriloma.«

Benedikt iz Nursije (5., 6. stol.)

Benedikt, ki je dobil naslov »oče Evrope«, je bil z ustanovitvijo benediktinskega reda sestavni del evropske družbe, saj je s svojim vplivom usmerjal duhovno, intelektualno, liturgično, umetniško in gospodarsko področje. Benediktinsko pravilo je bilo splošno vodilo. Njegova norma je bila regula, v kateri so zapisane tri prvine: moli, delaj in beri (ora et labora et lege). Te so izoblikovale razdelitev dneva v molitvi (oficiju), v poljedelstvu in pri branju. Med redna opravila v samostanu je sodilo tudi prepisovanje in krašenje rokopisov ter pisateljevanje skupaj s poučevanjem.

Benedikt je s svojo regulo v dobi družbenega preobrata in krize dal ljudem usmeritev in smisel, bila je prava pomoč in smernica za življenje. Benedikt je opogumljal k življenju, ker je zaupal Jezusu. Benedikt je svetnik omike in reda.

Ciril (Konstantin) in Metod (9. stol.)

Ciril in Metod sodita med najpomembnejše misijonarje. Misijonsko delo je bilo tesno povezano s političnim in kulturnim prerodom. Ta prerod je zajel tudi slovanski svet. Leta 862 je moravski knez Rastislav poslal v Bizanc odposlanstvo, ki je cesarju Mihaelu, Konstantinovemu sošolcu, ponudilo zaveznitvo in ga prosilo za krščanskega misijonarja, ki bi obvladal slovanski jezik. Bizantinski cesar je določil Konstantina in Metoda, da sta vodila misijon na Moravskem. Kot sinova takrat dvojezičnega Soluna sta govorila makedonsko narečje. Še pred odhodom iz Carigrada je Konstantin na osnovi makedonskega narečja sestavil slovansko abecedo (glagolico). Tako je prišlo do stare cerkvene slovanščine, novega knjižnega jezika, ki je imel cerkveni značaj. V srednjem veku je bil starocerkvenoslovanski jezik tretji mednarodni jezik Evrope. Papež Hadrijan II. je po Cirilovi smrti na Kocljevo prošnjo poslal Metoda v Panonijo. V pismu Koclju, Rastislavu in njegovemu nečaku Svetopolku je papež dovolil slovansko bogoslužje. Brata imata velike zasluge za temeljni razvoj srednjeveške krščanske kulture, za prevod Sv. pisma in za starocerkvenoslovansko bogoslužje. Opozarjata na to, kako pomembno je bogoslužje v jeziku ljudstva.

Modest (8. stol.)

Po zmagi Bavarcev nad Obri so Karantanci zgubili svojo samostojnost in morali priznati bavarsko nadvlado. Škof Virgilij je začel misijon v Karantaniji, ker se je Hotimir obrnil na nadškofa s prošnjo, da bi prišel osebno pridigovat v Karantanijo. Virgilij je tej prošnji ustregel, a ni prišel sam, temveč je poslal kornega oz. pokrajinskega škofa Modesta kot svojega namestnika v Karantanijo. Škof Modest je misijoniral, dal graditi cerkve po Karantaniji in pridigoval. Tedaj so postavili cerkev pri Gospe Sveti, cerkev na Lurnskem polju in v St. Johann im Felde pri Knittelfeldu. Najbrž je dal zgraditi še več manjših cerkva ali kapelic po deželi. Omenjene cerkve so bile središča velikih misijonskih okrožij, izmed katerih je prvo obsegalo osrednjo in vzhodno Koroško, drugo zahodno Koroško in tretje Gornjo Štajersko. Pri Gospe Sveti je imel korni škof Modest svojo stolnico. Tam je ostal do svoje smrti. Tudi po njegovi smrti je Karantanija ostala povezana s Salzburgom. Modest je pokazal pokorščino, pogum in zaupanje v Boga, ko je prišel v Karantanijo, kjer so živeli poganski Slovani in majhno število Rimljanov, ki so ostali po zlomu rimske države na Koroškem.

Hema Krška (10., 11. stol.)

Hema, samozavestna, socialno in gospodarsko kompetentna žena iz Krke, je zelo pomembna za razumevanje zgodovine 11. stoletja v sedanjem alpsko-jadranskem prostoru. Vdova Hema je združila v svojih rokah obsežno posest in postala ena izmed najbogatejših žena svojega časa. S svojo veliko

BLAŽENI ŠKOF A.M. SLOMŠEK, SV. ŠKOF MODEST, SV. HEMA

dotacijo za ženski samostan in Marijino cerkev v Krki je postavila temelj za ustanovitev krške lastniške škofije. Širokopoteznost, s katero je Hema obdarila samostana v Krki in v Admontu, kaže, kakšne možnosti so imele žene visokega plemstva. Hemina dobrodelnost je bila sad krščanske miselnosti, ki se je v srednjem veku izražala v tem, da so plemiške žene skrbele za revne. V srce ljudstva se je vtisnila podoba pravične in dobrodelne ženske, ki je z zidavo cerkva in samostana dajala prebivalcem delo in kruh. Hema je bila povezana z različnimi kulturami v današnjem alpsko-jadranskem prostoru. Hemin

rod je dokaz njene večkulturnosti, prednike je imela tako v slovanskem kakor nemškem plemstvu. Ta večetničnost bi bila lahko pomoč pri reševanju sedanjega in bodočega življenja v pluralistični kulturi. Hema je svetnica usmiljenosti in pravičnosti.

Anton Martin Slomšek (19. stol.)

Slomšek je bil verski pedagog, vzgojitelj, pridigar, publicist, oblikovalec ljudske omike, pesnik, ustvarjalec slovenske slovnične, matematične, prirodoslovne in teološke terminologije. Slomšek je ustanovitelj in utemeljitelj slovenske ljudske šole ter ustanovitelj

SV. LIHARDA KAMENSKA IN NJEN SIN SV. ALBUIN, ŠKOF V BRIKSNU

slovenskega mladinskega slovstva. Krona vsega Slomškovega življenja in dela pa je njegova svetost. Slomšek se je zavzemal za umsko vzgojo, za srčno vzgojo in za telesno delovno vzgojo. Dokazi so njegova pedagoška dela za »nedeljsko šolo« (»Blaže in Nežica v nedeljski šoli«) in pozneje za javno šolo v Avstriji. Vrhunec Slomškovega kulturnega prizadevanja pa je bila pobuda za ustanovitev Mohorjeve družbe v Celovcu. Zgodovinsko pomembna je bila preureditev škofijskih meja in prenos sedeža Lavantinske škofije iz Št. Andraža v Maribor, pri tem sta mu zelo pomagala salzburški nadškof Tárnoczy in štajerski deželni glavar Strassoldo. Anton

Martin Slomšek je bil graditelj mostov med slovensko in nemško govorečimi, bil je moralna in socialna vest, utiral je pot ekumeni, posebej do vzhodne Cerkve. Človeško dostojanstvo je bilo pri Slomšku vedno v središču njegovega snovanja in delovanja. Za premislek nam bo Slomškova modrostna izjava: »Enakopravnost naj bo naš pas in pa krščanska ljubezen.«

Liharda (10. st.)

Grofica Liharda ali Hildegarda iz ugledne stare bavarske rodbine Aribonov je poleg cerkve na Kamenu zgradila hospic ter v njem oskrbovala uboge in reveže. Na to še danes

spominja običaj šentliharčje ali blagoslovitev Lihardinih kruhkov, kržejev ali štručjev. Cesar je Hildegardo in Albuina st. obdaril z darilnimi listinami, ki so se nanašale na osem slovanskih hub. Kot svetnico so jo častili že v srednjem veku in so ob obletnicah njene smrti prirejali pojedine za uboge. Tako so obhajali spomin na blaženo Lihardo do l. 1805. Iz prihodkov Lihardine socialne ustanove so črpali vse leto. V letu 1849 so začeli štručke iz ržene moke metati s hodnika hospica oz. nekdanjega gospodarskega poslopja. Leta 1923 je inflacija v Avstriji uničila Lihardinino ustanovo. Običaj šentliharčja še nekoliko spominja na nekdanjo finančno in gospodarsko moč Lihardine ustanove. Liharda je umrla 5. februarja 985.

Albuin (10., 11. st.)

Albuin in Lihardin sin Albuin, ki je študiral na škofijski šoli v Briksenu in zato dobil od svoje mame Liharde posestvo na Kamnu, je leta 875 postal škof v Säbenu na Južnem Tirolskem, danes Italija, in dobil leta 977 darovnico Ribnico (Reifnitz) ob Vrbskem jezeru. Škofijski sedež je prenesel leta 990 iz Säbna v Brixen. Albuin je stal ob strani cesarjema Ottonu II. in Henriku II. - ta je bil v sorodstveni zvezi z Hemo Krško - na vojnih pohodih na Češko, Bavarsko, Francosko in Italijo. Slovel je kot »oče ubogih«, oskrboval je bolnike. Od cesarja Ottona II. in Heinricha II. je škof Albuin v času njegovega škofovanja dobil v fevd nekaj pomembnih posestev na Koroškem, med drugim Beljak in na

Kranjskem Bled (1004). Umrl je leta 1006 po 31 letnem škofovanju. Že v 11. stoletju so ga častili kot tretjega zavetnika briksenske škofije poleg ustanovitelja sebenske škofije Inguina in sv. Kasiana. Albuinovi smrtni ostanki so v briksenški stolnici v oltarju sv. Kasiana.

»Lepota bo rešila svet.«

Fjodor Mihajlovič Dostojevski